

Atopická dermatitida

Onemocnění často celoživotní které souvisí s alergií, samo však alergií není. Ta je spíše důsledkem atopické dermatitidy.

Jedná se o složitý pochod, při kterém je v kůži zvýšená aktivita některých enzymů a naopak snižena aktivita jiných, souvisí rovněž s dědičnými dispozicemi. Tyto procesy vedou k poškození mezibuněčných spojení s tendencí k snadné ztrátě vody, sklonem k průniku infekcí a taky látek, které následně mohou vyvolat pravé alergie – s kožními, nosními, očními i dechovými problémy (astma).

Atopickou dermatitidou je u nás postiženo až 10 %, dětí, celosvětově pak 13–37 %.

U kojence se vyskytuje typicky od 3. měsíce věku. Odeznívá v pozdním batolecím a předškolním věku, následováno typicky klidovým obdobím, další propuknutí je u části dětí v období dospívání. Do dospělosti přetrvává až 30 % případů

Máte v anamnéze atopickou dermatitidu a bojíte se jejího rozvoje i u Vašeho dítěte? Pak doporučujeme **dodržovat několik doporučení:**

- dieta matky není nutná ani v graviditě ani v laktaci (nemá-li matka alergii na potraviny či probíhající atopickou dermatitidu)
- kojit minimálně 4 – 6 měsíců; umělá výživa a mléčné příkrmy pouze hypoalergenní (mléka označená H.A.)
- kravské mléko a výrobky z něj zavádět až od 12 měsíců věku dítěte
- nemléčnou stravu zavádět až po 6. měsíci; vejce až od 24 měsíců, ořechy a ryby až od 36 měsíců věku

A současně se **vyhýbat provokačním faktorům:**

- mycí, úklidové, prací prostředky;
- častý nebo dlouhý kontakt s vodou, parfémované hygienické a kosmetické prostředky, heřmánek, propolis
- kouření i pasivní!
- prašné, vlhké, suché a přetopené prostředí;
- neprodyšné, drsné, barvené oblečení ze syntetických materiálů, vlny, kožešin;
- roztoči, prach, pyl, zvířecí alergenů, bakterie, plísně;
- potravinové vlivy *
- sezóna a klima - zhoršování na podzim a na jaře je typické, dále v období mlhy, smogu, v chladném či horkém podnebí
- hormonální vlivy okolo menstruace, po porodu

*Potravinové vlivy jsou často přeceňovány. Význam mají především u kojenců a malých dětí (kravské mléko, vaječný bílek – alergeny přecházejí prakticky beze změn do mateřského mléka !), ale po 3. roce věku tato alergie obvykle vyhasíná. V dospělosti se uplatňují spíše ořechy, ryby, sója, mouka, sýry, mák a aditiva. Tato alergie obvykle s věkem nevyhasíná. Citrusy, jahody, čokoláda či kakao způsobují reakce spíše přítomností farmakologicky aktivních látek, uvolňujících histamin a jiné mediátory, které ve finále způsobí svědění, otok a jiné příznaky.

Léčba: Základem léčby jsou režimová opatření – omezit koupání (max. 2x týdně), do koupele olejové přísady

či oves (např: Balmado, Balneum Hermal, Linola oilbad, Oilatum, Balneum hermal plus). Jinak krátce sprchovat, vynechat kosmetiku. Místo mýdel vhodný Lipikar nebo Cytéal. Používat bavlněné prodyšné oblečení, úprava domácího prostředí. Neslunit, používat kvalitní opalovací krémy pro děti.

Další léčba: **mokvání** – vysýchavé obklady – černý čaj, dubová kůra
zánětlivé projevy – slabé kortikosteroidy (Hydrocortison mast, Locoid lipocream, crm., popř. silnější Advantan), aplikace 1-2x denně, postupné vysazování po zklidnění – ob den, pak ob 2 dny.
druhotná infekce – Fucidin H crm., popř. antibiotické přípravky bez kortikosteroidu (Bactroban mast, Fucidin crm., Altargo mast)
zklidněná ložiska – ošetření masťovými základy - např. vazelína (bez lanolinu, parfémů a parabenů). Nebo promaštění do 3 minut po

koupeli emolencii s obsahem kyseliny linolové, ureou, ceramidy, extraktem z ovsu (např.: Excipial, Linola, Lipobase, Lipikar, Sebamed, Lipoderm Omega).
Používat i v klidové fázi preventivně. Lépe v tenké vrstvě několikrát denně, bez intenzivního vtírání.

svědění

- Fenistil kapky

obrázek 1 – zklidněné ložisko atopické dermatitdy – provádět preventivní ošetřování

Obrázek 2 – akutní fáze zánětlivých projevů bez druhotného zánětu – léčba mastmi s kortikosteroidy + preventivní opatření

Obrázek 3 – akutní fáze s druhotnou infekcí – kombinovaná léčba

Obrázek 4 – mokvající ložiska – aplikování vysýchavých obkladů + preventivní opatření

Obrázek 5 – schéma typických lokalizací ekzému v kojeneckém věku a ostatních obdobích až do dospělosti

